

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK
VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü

ULUSLARARASI COĞRAFI VERİ TOPLANTI VE
ORGANİZASYONLARINA KATILIM SAĞLANMASI
ÇALIŞMA HEYETİ SONUÇ RAPORU

ANKARA
ŞUBAT, 2024

[Handwritten signature and date: M.2 2024]

ÇALIŞMA HEYETİ RAPORU VE EKLERİ

KONU

Uluslararası Coğrafi Veri Toplantı ve Organizasyonlarına Katılım Sağlanması

YÖNETİCİ ÖZETİ

Uluslararası Coğrafi Veri Toplantı ve Organizasyonlarına Katılım Sağlanması Çalışma Heyeti TCBS Yürütme Kurulunun 06.10.2023 tarihli toplantısında aldığı kararın 14. maddesi uyarınca altı toplantı yapmıştır. Bu toplantılarda jeo-mekansal verinin devlet ve toplum yaşamında karar alma süreçlerini yakından etkilediği, küresel niteliği nedeniyle üretimi, kullanımı ve standartlarının tespitinin uluslararası işbirliği gerektirdiği, bu nedenle uluslararası alanda etkili organizasyon ve toplantılara kurumlarımızca eşgüdümlü bir biçimde katılım ve katkı sağlanmasının yararlı olacağı değerlendirilmiştir. Bu çerçevede Heyet, kurumlarımızca halen katılım sağlanan ve gelecekte katılım sağlanmasında yarar görülen uluslararası organizasyon ve toplantıları değerlendirmiş; katılım ve katkı sağlanmasından sorumlu kurum ve kuruluşlarımızla ilgili kurum ve kuruluşlar ile çalışma usullerine dair önerilerini tespit etmiştir. Önümüzdeki dönemde sorumlu kuruluşlarımızın öncülüğünde uluslararası alanda etkili, içerikli ve eşgüdümlü faaliyet gösterilmesi beklenmektedir.

Heyet ayrıca, jeo-mekansal veri alanında kurum ve kuruluşlarımızın uluslararası faaliyetlerinin sürekli bir temelde takip edilmesi, bilgi akışının sağlanması ve gereken stratejilerin tespiti amacıyla kurumlar arası bir Uzmanlar Grubu teşkilinin yararlı olacağını değerlendirmiştir. Bu sayede uluslararası alanda edinilen bilgi ve deneyimlerin paylaşımının yanı sıra dinamik bir yapıya sahip jeo-mekansal veri alanındaki gelişmelerin izlenmesi ve ortak tutum saptanması mümkün olabilecektir.

Heyet son olarak jeo-mekansal veri alanında ülkemizin sahip olduğu birikimin bölgesel ve uluslararası alanda ülkemizin etkisini artıracak şekilde yeni işbirliği platformları için uygun bir zemini oluşturabileceğini değerlendirmiş, diğer ülkelere bu anlamda başlatılmış faaliyetleri gözden geçirmiştir. Önümüzdeki dönemde kurum ve kuruluşlarımızca bu yöndeki değerlendirmelerin sürdürülmesi tavsiye edilmektedir.

[Handwritten signatures and initials]

ÇALIŞMA HEYETİ RAPORU VE EKLERİ

KONU	Uluslararası Coğrafi Veri Toplantı ve Organizasyonlarına Katılım Sağlanması
------	---

2.2. İzlenmesi ve Gelecekte Katılım Sağlanmasının Değerlendirilmesi Yararlı Görülen Uluslararası Organizasyonlar	38
3. ULUSLARARASI ORGANİZASYONLARA KATILIMDA İZLENECEK YÖNTEM.....	39
4. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	39
KAYNAKÇA.....	43
EKLER	46

[Handwritten signature and text in blue ink]

ÇALIŞMA HEYETİ RAPORU VE EKLERİ

KONU

Uluslararası Coğrafi Veri Toplantı ve Organizasyonlarına Katılım Sağlanması

TABLULAR DİZİNİ

Tablo	Sayfa
Tablo 1 UN-GGIM Alt Uzmanlık Grupları Sorumluluk Listesi.....	31
Tablo 2 UN-GGIM Mükemmellik Merkezleri Sorumluluk Listesi.....	34
Tablo 3 UNGEGN Alt Çalışma Grupları Sorumluluk Listesi.....	37

[Handwritten signatures and text] HA. Bu Akın

ÇALIŞMA HEYETİ RAPORU VE EKLERİ

KONU

Uluslararası Coğrafi Veri Toplantı ve Organizasyonlarına Katılım Sağlanması

TANIMLAR

Coğrafi Bilgi Sistemi	Her türlü coğrafi verinin; üretilmesi, temini, depolanması, işlenmesi, yönetilmesi, analiz edilmesi, paylaşılması, sunulması ve güncel tutulması için gerekli olan donanım, yazılım, insan kaynağı, standartlar ve yöntemler bütünüdür.
Geo-Mekansal Veri /Coğrafi Veri	Her türlü konumsal bilgi içeren veridir.
Sorumlu kurum	Geo-mekansal konularla ilgili uluslararası organizasyonlara üye olan, çalışmalarına katkı ve katılım sağlayan, ilgili kamu kurum veya kuruluşlarıyla gerekli koordinasyonu yürüten kamu kurum veya kuruluşudur.
İlgili kurum	Geo-mekansal konularla ilgili uluslararası organizasyonlara sorumlu kurum ve kuruluşlarla işbirliği halinde katılan ve/veya çalışmalarına katkı sağlayan kamu kurum veya kuruluşudur.
Türkiye Coğrafi Bilgi Sistemi Kurulu	49 Sayılı Coğrafi Bilgi Sistemleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kurulmuş olan, Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı başkanlığında ilgili Bakanlıkların Bakan Yardımcılarından oluşan kuruldur.
Yürütme Kurulu	49 Sayılı Coğrafi Bilgi Sistemleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kurulmuş olan, ilgili Genel Müdürlüklerin Genel Müdürlerinden oluşan kuruldur.

ÇALIŞMA HEYETİ RAPORU VE EKLERİ

KONU

Uluslararası Coğrafi Veri Toplantı ve Organizasyonlarına Katılım Sağlanması

[Handwritten signatures and text]
M.2 R TTT A¹² S D MA. BU *[Signature]*

ÇALIŞMA HEYETİ RAPORU VE EKLERİ

KONU

Uluslararası Coğrafi Veri Toplantı ve Organizasyonlarına Katılım Sağlanması

1. GİRİŞ

Geo-mekansal bilgiye erişimin gelişen teknolojilerle giderek kolaylaşması küreselleşen dünyamızda son otuz yıldan beri her alanda yaşamımızı değiştirmiştir. Günümüzde devletler kadar ekonomi aktörleri ve bireyler de kararlarını alırken artan şekilde dijital veriyi temel almakta, kullanıcılar doğruluk, güvenilirlik ve detay bilgisi talep etmektedir.

Yaygınlaşan geo-mekansal bilgi küresel, bölgesel ve ulusal politikalarla karşılık verilmesini gerektiren sınamaların üstesinden gelinmesine de yardım etmektedir. Dünyamız çok kısa sürede yayılan salgın hastalıklar, doğal afetler, açlık, ekonomik krizler gibi çeşitli alanları etkileyen sorunlarla karşı karşıyadır.

Öte yandan, geo-mekansal bilginin hacmi, hızı, çeşitliliği ve karmaşıklığı dünya çapında hızla artar ve değişimleri tetiklerken bir yandan da bu bilginin işlenmesinde ve sunulmasında izlenen süreçlerin de değişmesi, bilgi altyapısının bu değişime ayak uydurması gerekmektedir.

Geo-mekansal bilgi altyapısının oluşturulmasında ana konular sadece teknik sorunlardan ibaret kalmamakta, ulusal ve uluslararası kurumsallaşma ve teşkilatlanmayla ilgili oldukları da görülmektedir. Devletler, sağlık, eğitim, şehir planlaması, afet yönetiminden başlayarak birçok alanda veri üretmekte ve sunmakta, bu verileri üreten kurumların ülke içinde ortaklaşa standart geliştirmeleri ve eşgüdüm yapmaları gerekmektedir.

Devletler aynı zamanda küresel dünyada, ekonomi, güvenlik, iklim değişikliğiyle mücadele gibi çok çeşitli maksatlarla dış ülkelerden geo-mekansal bilgiye ihtiyaç duymakta, bu bilgilerde ortak standartlar aramaktadırlar. Önümüzdeki dönemde yapay zekâ uygulamaları, sensör teknolojileri ve nesnelerin internetinin gelişimi geo-mekansal bilgi teknolojilerini daha da ileri taşıyacak, geo-mekansal bilgi üretiminde ve kullanımında devletler tarafından prosedürlerin ulusal ve uluslararası alanda saptanması konusu bununla bağlantılı olarak aciliyet kazanacaktır.

Bu bakımdan geo-mekansal bilgi üretimi ve kullanımında bölgesel ve küresel veri altyapısı standartlarının geliştirilmesi, yüksek kaliteli, güvenilir ve güvenli veri sağlanması için ülkelerin bir araya gelerek işbirliği yapmaları, bilgi ve deneyim

MA. BU

ÇALIŞMA HEYETİ RAPORU VE EKLERİ

KONU

Uluslararası Coğrafi Veri Toplantı ve Organizasyonlarına Katılım Sağlanması

alışverişinde bulunmaları önem kazanmıştır. Jeo-mekansal bilginin üretimi ve kullanımında bir diğer önemli konu da dünya ülkeleri arasında belirmiş olan dijital ayırımıdır. Jeo-mekansal bilgiyi ileri teknolojilerle üreten ve örgütleyen bir dizi gelişmiş ülke büyük avantajlar sağlarken, gelişmekte olan ülkeler bu meyanda çevre sorunlarını yakından hissedenden küçük ada devletleri giderek geride kalmaktadır.

Birleşmiş Milletler ülkelerin jeo-mekansal bilgi üretme, kullanma ve standartlara kavuşturulmasında işbirliği yapma gereksinimi tanımış ve 2011 yılından itibaren yürütülen çalışmalarla çatı örgütlerini oluşturmuştur. Ancak jeo-mekansal bilginin yönetilmesinde bölgesel ve küresel birçok diğer örgütlenme mevcuttur. **Önemli bir bölgesel ve küresel güç olarak ülkemizin bu alanda öne çıkan örgütlenmelerin çalışmalarını tüm ilgili kurumlarımızın müdahil olmasıyla daimî bir temelde izlemesi, bu çalışmalara katılması ve gelişmeleri mümkün mertebe etkilemesi yararlı görülmektedir.** Öte yandan bu faaliyetlerle ülkemiz hakkındaki doğru ve güvenilir bilgilerin akışının eşgüdümlü bir şekilde sağlanması, dinamik bir niteliğe sahip dijital dünyada dezenformasyon çalışmalarının engellenmesi ve ulusal çıkarlarımızın korunması da gerekmektedir. Uluslararası Coğrafi Veri Toplantı ve Organizasyonlarına Katılım Sağlanması Çalışma Heyeti bu bakımdan, esasen değerli bir birikime sahip kurumlarımızın çalışmalarını gözden geçirmiş, jeo-mekansal veri yönetiminin küresel süreçlerine daha kapsamlı ve eşgüdümlü bir katılım bakımından önerilerini hazırlamıştır.

1.1. Amaç

Ülkemizin jeo-mekansal bilgiyi küresel ölçekte üreten ve/veya düzenleyen uluslararası kuruluşların çalışmalarını eşgüdümlü bir şekilde izlemesi, bu çalışmalara katılması, katkı sağlaması gerekmektedir. Bu bakımdan;

Uluslararası jeo-mekansal veri ile ilgili uluslararası kuruluşların değerlendirilmesi; halihazırda ülkemizin temsil edildiği uluslararası kuruluş çalışmalarına jeo-mekansal verinin disiplinler arası niteliği nedeniyle mevzuatta belirlenen yetkiler temelinde katılım esaslarının yeniden belirlenmesi; halihazırda ülkemizin temsil edilmediği ve katılımında yarar görülen uluslararası kuruluşların belirlenerek temsil ve katılım esaslarının belirlenmesi; uluslararası kuruluşların

ÇALIŞMA HEYETİ RAPORU VE EKLERİ

KONU	Uluslararası Coğrafi Veri Toplantı ve Organizasyonlarına Katılım Sağlanması
------	---

çalışmalarının takibi ve bu çalışmalara katılımdan sorumlu ve ilgili kurumların belirlenmesi; uluslararası kuruluş çalışmalarına katılımın ulusal düzeyde takibi, eşgüdümü ve değerlendirilmesine dair ilke ve usullerin tespit edilmesidir.

1.2. Önem

Küreselleşen dünyamızda jeo-mekansal verinin her alanda kullanımı hızla yaygınlaşmakta, devlet ve toplum hayatındaki kararların alınmasını kapsamlı bir şekilde etkilemektedir. Jeo-mekansal veri küresel niteliği sebebiyle uluslararası alanda standartlara kavuşturulmakta, üretilmekte ve düzenlenmektedir. Ülkemizin bu çalışmaları izlemesi ve etkilemesi ulusal çıkarlar bakımından öncelikli bir konu olarak belirlemiştir.

Ülkemizin coğrafi bilgi sistemleri alanında yeni teknolojileri takip etmesi, uygulaması ve bu teknolojilere öncülük ederek ve kullanarak yerli ve milli ürünler geliştirmesi önem taşımaktadır. Ulusal, bölgesel ve küresel politika çerçeveleri dahilinde coğrafi bilgilerin üretimi, kullanılabilirliği, standartlaştırılması ve uygulanmasına ilişkin ortak kararlar alınması ve yönlendirmeler yapılması için devletler arası iş birliklerinin takip edilmesi, ülkemizde farkındalığının artırılması, bu standartların getirdiği köklü değişikliklere uyum sağlanması, küresel ölçekte yaşanmakta olan dönüşümlerden faydalanılması ve bu dönüşüme katkı sağlanması gerekmektedir. Ayrıca ülkemiz hakkında doğru ve ulusal tezlerimizi destekleyen coğrafi verilerin uluslararası jeo-mekansal organizasyonlarda kullanılması ve paylaşılmasının sağlanması amaçlarıyla, bu organizasyonların faaliyetlerinin yakından takip edilmesi ve eşgüdüm ile çalışılması da önem arz etmektedir.

1.3. Kapsam

TCBS Yürütme Kurulunun 2023/1 karar nolu, 06/10/2023 tarihli toplantısında alınan kararın 14. maddesi uyarınca Dışişleri Bakanlığı, Harita Genel Müdürlüğü, Türkiye İstatistik Kurumu, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü ve Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğünün katılımı ile 'Uluslararası Coğrafi Veri Toplantı ve Organizasyonlarına Katılım Sağlanması Çalışma Heyeti' oluşmasına karar verilmiştir. Bu kapsamda; çalışma heyetine uluslararası toplantı ve organizasyonlara kamu kurum ve kuruluşlarınca katılımın ilke ve esaslarını tespit etme görevi verilmiştir.